

Geen ontheffing van ambtswege voor terugkerende belastingen

Auteur(s): Stefaan Van
Crombrugge

Rechtbank/Hof: Gent

Datum van uitspraak: 01 december 2015

Editie: 1494 p. 13

Publicatiedatum: 26 oktober 2016

Geen ontheffing van ambtswege voor terugkerende belastingen

Een belastingplichtige heeft voor het aanslagjaar 2006 bezwaar ingediend tegen het toenmalige eurovignet. In 2012 wint hij zijn zaak uiteindelijk voor het hof van beroep te Antwerpen. Maar ondertussen heeft hij voor de aanslagjaren 2007 tot 2011 wel weer jaarlijks voor het eurovignet betaald. Daartegen heeft hij geen bezwaarschriften ingediend. In 2012 vraagt hij, met het arrest van het hof te Antwerpen in de hand, ambtshalve ontheffing van de eurovignetten m.b.t. de aanslagjaren 2007 tot 2011 (art. 376 WIB 1992 en art. 3.6.0.0.1 VCF). De fiscus weigert die ambtshalve ontheffing en het hof van beroep te Gent geeft hem daarin gelijk.

De directeur der belastingen of de door hem gedelegeerde ambtenaar, respectievelijk het bevoegde personeelslid van de Vlaamse Administratie, verleent onder zekere voorwaarden ambtshalve ontheffing van de overmatige belastingen die voortvloeien uit materiële vergissingen, uit dubbele belasting, alsook van die welke blijken uit afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten waarvan het laattijdig overleggen of inroepen door de belastingschuldige wordt verantwoord door gewettigde redenen (art. 376 WIB 1992 en art. 3.6.0.0.1 VCF).

Artikel 376 WIB 1992 vindt zijn oorsprong in artikel 61, § 8, eerste alinea SWIB. Dit artikel beoogde om in werkelijk uitzonderlijke gevallen en in een humanitaire geest van ambtswege de ontheffing toe te staan van onbetwistbare overbelastingen die de belastingplichtige niet binnen de normale termijnen had kunnen doen vaststellen en ontheffen (*Parl.St.* Kamer 1952-53, nr. 277, 6). De nalatigheid of de onwetendheid van de belastingschuldigen konden niet beschouwd worden als de wettige reden of de omstandigheid van overmacht waarin die bepaling voorziet (*Ibidem*, 11). Die laatste werd voorgesteld als een gelukkige nieuwigheid, waardoor werkelijk onbillijke toestanden zullen kunnen worden goedge maakt of als een billijkheidsbepaling (*Ibidem*, nr. 363, 5; GwH 8 november 2006, nr. 160/2006).

De ambtshalve ontheffing van overbelastingen die blijken uit afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten, komt tegemoet aan het probleem van belastingschuldigen die de onwettigheid van de belasting niet kunnen bestrijden vooraleer de normale bezwaartermijn verstreken is. De wetgever ging er blijkbaar van uit dat belastingen waarvan de onwettigheid slechts buiten de bezwaartermijn aan het licht kan komen, op geen enkele andere manier betwist of teruggevorderd kunnen worden.

Artikel 376 WIB 1992 vereist een strikte toepassing en staat de ontheffing enkel toe in de gevallen die er uitdrukkelijk in bepaald worden. De procedure van ambtshalve ontheffing kan niet worden aangewend om de vernietiging na te streven van een regelmatig ingekohierde aanslag die definitief is geworden bij ontstentenis van bezwaarschrift dat tijdig werd ingediend. De termijn om ontheffing van ambtswege te verkrijgen, betreft geen verlengde bezwaartermijn (Cass. 17 september 1998, [Fisc., nr. 681 , p. 11](#) en *TFR* 1999, 213).

Nieuwe feiten of bescheiden in de zin van artikel 376, § 1 WIB 1992, die aanleiding kunnen geven tot ambtshalve ontheffing, zijn enkel die welke een bewijs kunnen opleveren, dat voordien niet geleverd is, en die de belastingplichtige niet kon overleggen of aanvoeren voordat de termijnen van bezwaar of beroep waren verstreken. Een belastingplichtige die voor eerdere aanslagjaren een bezwaar heeft ingediend, kon hieruit de gevolgen trekken voor het bedrag van de aangegeven inkomsten voor latere aanslagjaren, zonder de uitspraak van de directeur af te wachten. Derhalve is een directoriale beslissing met betrekking tot een bepaald aanslagjaar, waaruit een overdraagbaar beroepsverlies blijkt, geen nieuw feit dat aanleiding geeft tot ambtshalve ontheffing van dat later aanslagjaar (voormeld Cass. 17 september 1998).

Het hof te Gent meent dat deze redenering in casu ook geldt voor een tussengekomen arrest. Niets heeft de belastingplichtige belet om telkens een bezwaarschrift in te dienen voor alle van de op 2006 volgende aanslagjaren. Door dit niet te doen, heeft hij vrijwillig verzaakt aan de vrije keuze en mogelijkheid om ook voor deze aanslagjaren de betaalde eurovignetten terug te krijgen. Hij kan deze situatie niet achteraf rechtzetten door de ambtshalve ontheffing te vragen van spontaan betaalde belastingen waartegen hij geen bezwaarschrift indiende.

Gent 1 december 2015